Архітектура довіри: Кодекс академічної доброчесності та етики

Настільна книга-довідник для студентів та викладачів Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича (Оновлено 2026)

Права | Обов’язки | Процедури | Відповідальність

Gemini Notebook

Фундамент екосистеми: Навіщо потрібен цей Кодекс?

Кодекс — це не просто набір заборон, це соціальний договір. Його головна мета — гарантувати цінність вашого диплома та захистити репутацію кожного учасника освітнього процесу через нульову толерантність до порушень.

Чесність: Перед собою та академічною спільнотою.

Довіра: До результатів праці, здобутих без обману.

Повага: До честі, гідності та прав інтелектуальної власності.

Справедливість: Неупереджене оцінювання та рівність.

Відповідальність: За результати власної академічної діяльності.

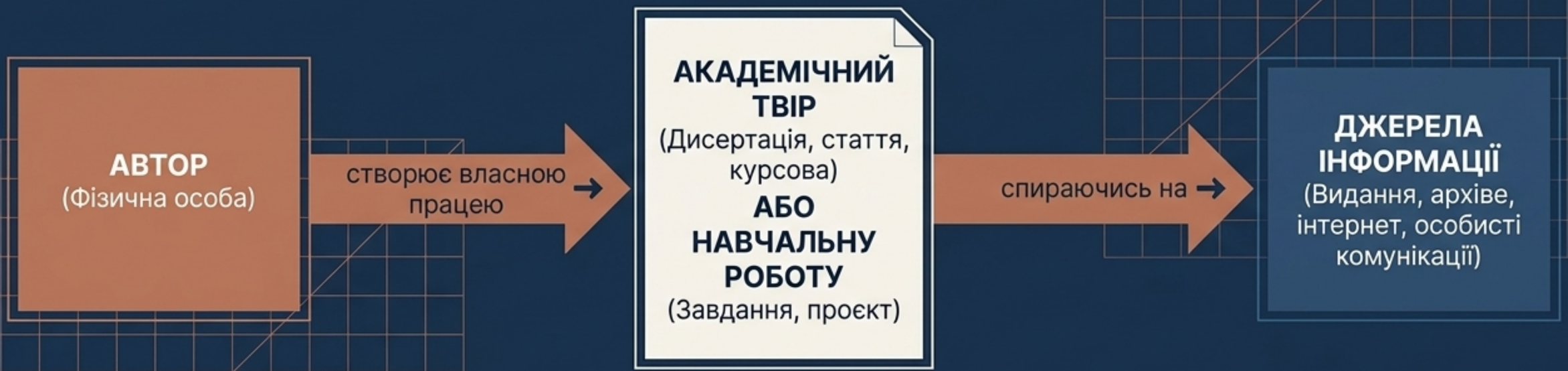

Стійкість: Дотримання правил навіть за відсутності контролю.

Gemini Notebook

Анатомія освітнього процесу

Як взаємодіють ключові елементи академічного середовища

Суб’єкти академічної діяльності:
Студенти, викладачі, науковці, експерти.

Академічна доброчесність:
Правила, якими керуються всі суб’єкти під час створення творів та робіт.

Gemini Notebook

Дзеркало обов’язків: Баланс системи

Права та обов’язки в університеті взаємопов’язані.

ВИКЛАДАЧ / НАУКОВЕЦЬ	СТУДЕНТ / ЗДОБУВАЧ
✓ Ґрунтує діяльність на достовірних даних та сучасних дослідженнях.	✓ Самостійно виконує всі навчальні та контрольні завдання.
✓ Доброчесно та неупереджено оцінює роботи.	✓ Уникає списування та несамостійної роботи.
✓ Надає чітку інформацію про методики та джерела.	✓ Коректно посилається на всі використані джерела та ідеї.
✓ Запобігає порушенням та реагує на них без винятків.	✓ Надає достовірну інформацію про результати власної роботи.
✓ Не допускає жодних форм дискримінації.	✓ Поважає інших учасників та не допускає дискримінації.

Gemini Notebook

Анатомія чистого академічного твору

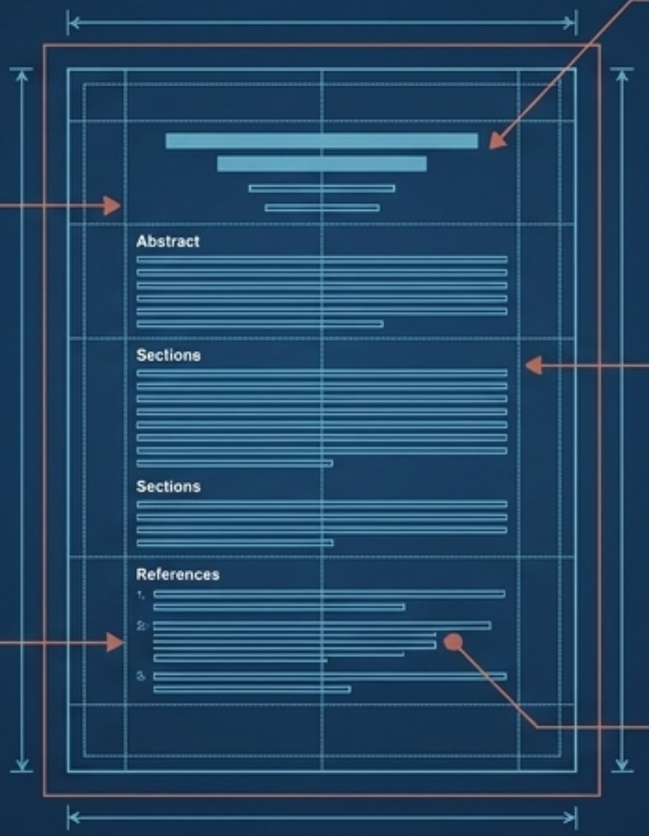
Чек-лист для дисертацій, статей та курсових робіт

Прозорість співавторства

Вказуються всі автори та особи, які допомагали (консультування, переклад, розрахунки).

Чіткі посилання

Будь-яка чужа ідея, текст або зображення повинні мати посилання, що дозволяє виокремити внесок автора.

Використання ШІ (Штучного інтелекту)

Обов'язкове повідомлення про використання згенерованих об'єктів та вказівка методики/програми.

Достовірність

Заборона фабрикації чи фальсифікації даних. Припущення мають бути чітко позначені як припущення.

Відкритість

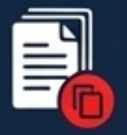
Тексти кваліфікаційних робіт оприлюднюються у машинозчитуваному форматі перед захистом (з накладенням електронного підпису).

Gemini Notebook

Червоні лінії: Типологія порушень

Порушення поділяються на інтелектуальні (доброчесність) та соціальні (етика).

ПОРУШЕННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ (Інтелектуальні)

- **Плагіат та Самоплагіат:** Привласнення чужого або повторне подання власного твору.

- **Фабрикація та Фальсифікація:** Вигадування або підробка даних.

- **Недоброчесне використання ШІ:** Приховування факту використання штучного інтелекту.

- **Списування та Підставні особи:** Використання шпаргалок, мікронавушників або складання іспиту іншою особою.

- **Хабарництво та Саботаж:** Купівля робіт, примусові внески, створення перешкод іншим.

ПОРУШЕННЯ ЕТИКИ (Соціальні)

- **Конфлікт інтересів:** Прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів.

- **Агресія та Дискримінація:** Образлива поведінка, сексуальні домагання.

- **Наклеп:** Поширення неправдивої, компрометуючої інформації про учасників або Університет.

- **Кримінальні діяння:** Свідоме порушення чинного законодавства України.

Gemini Notebook

Архітектура контролю: Хто розглядає порушення?

Розглядає найсерйозніші порушення, скарги вищого рівня та питання позбавлення наукових ступенів. Загальний строк розгляду: від 1 до 6 місяців.

Розглядає більшість заяв щодо студентів. Склад комісії обов'язково включає представників студентського самоврядування (не менше одного).

Базовий рівень. Викладач самостійно розглядає "дрібні" порушення під час оцінювання: списування, несамостійне виконання, використання шпаргалок. Застосовує анулювання результатів безпосередньо.

Gemini Notebook

Презумпція справедливості: Ваші права

Кожна особа, яку звинувачують у порушенні, має гарантовані права під час розгляду справи.

ПРАВО НА ОЗНАЙОМЛЕННЯ.

Право вільно ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки та подавати до них свої зауваження.

ПРАВО НА ПРИСУТНІСТЬ.

Право знати про дату, час і місце засідання та бути особисто присутнім під час розгляду справи і дослідження доказів.

ПРАВО НА ПОЯСНЕННЯ.

Право особисто (або через представника) надавати письмові/усні пояснення, або повністю відмовитися від надання будь-яких пояснень.

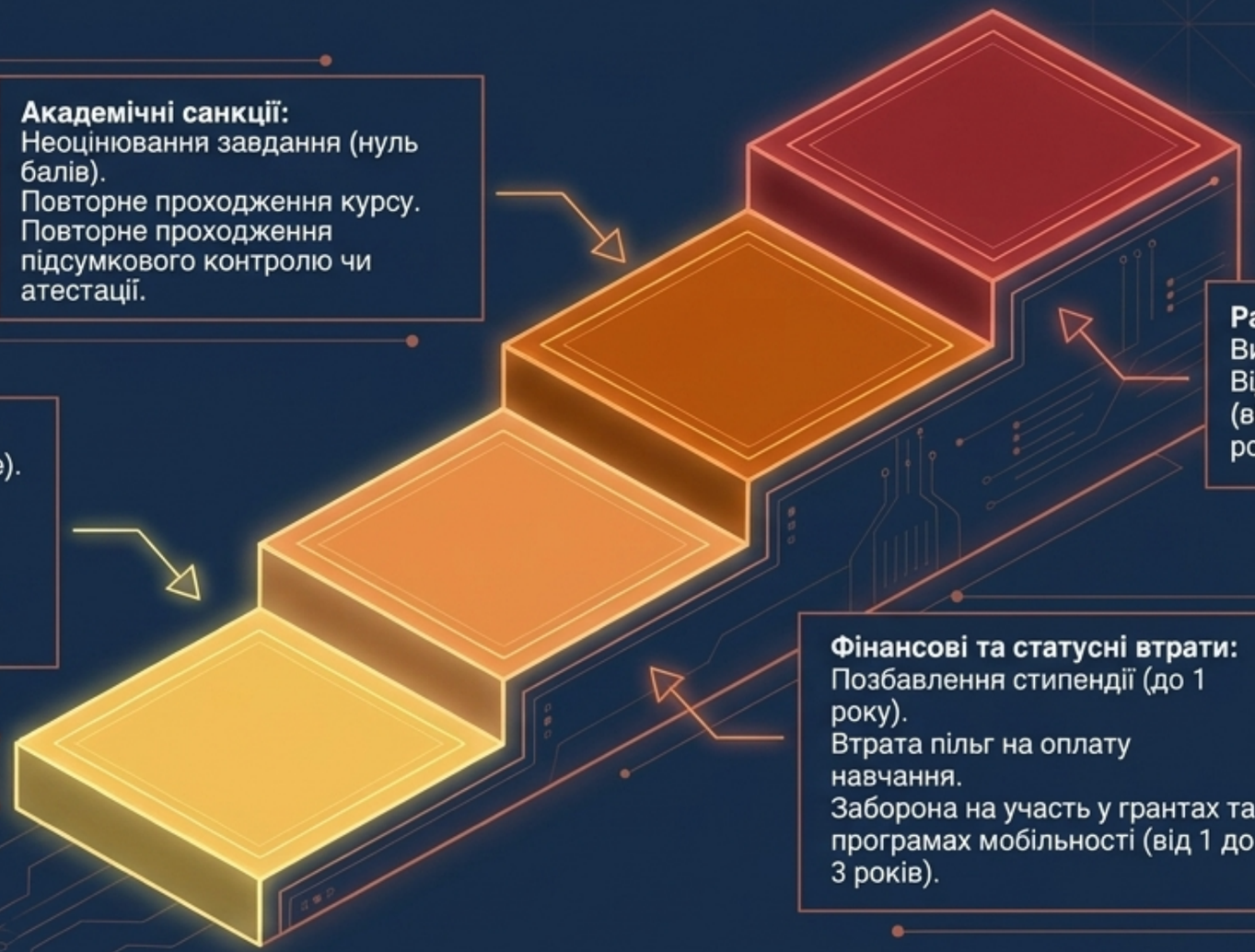
ГАРАНТІЯ НЕУПЕРЕДЖЕНОСТІ.

Особа, яка має конфлікт інтересів, не може брати участь у прийнятті рішення щодо встановлення факту порушення.

Gemini Notebook

Сходи ескалації: Наслідки для студентів

Від превентивних заходів до радикальних санкцій (залежно від тяжкості порушення).

Академічні санкції:
Неоцінювання завдання (нуль балів).
Повторне проходження курсу.
Повторне проходження підсумкового контролю чи атестації.

Виховні заходи:
Попередження (усне/письмове).
Призначення додаткових тематичних занять з академічного письма.
Вимога повторного виконання завдання.

Радикальні наслідки:
Виключення зі складу вченої ради.
Відрахування з університету (відрахування бюджетників, розірвання контракту).

Фінансові та статусні втрати:
Позбавлення стипендії (до 1 року).
Втрата пільг на оплату навчання.
Заборона на участь у грантах та програмах мобільності (від 1 до 3 років).

Gemini Notebook

Сходи ескалації: Наслідки для науковців та викладачів

Кодекс діє для всіх. Санкції для співробітників загрожують руйнуванням кар’єри.

АКАДЕМІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

- **Відсторонення:** Виключення з вчених рад та редакційних колегій (від 1 до 3 років).
- **Заборона керівництва:** Позбавлення права бути науковим керівником чи консультантом (від 1 до 3 років).
- **Блокування кар’єри:** Заборона претендувати на вчені звання та позбавлення права на гранти/мобільність.
- **Втрата статусу:** Позбавлення вже присуджених наукових ступенів, вчених звань та нагород.

ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

- **Догана:** Офіційне дисциплінарне стягнення.
- **Звільнення:** Розірвання трудового договору за грубе порушення корпоративної етики та доброчесності.

Gemini Notebook

Спеціальна процедура: Скасування наукових ступенів

Порядок розгляду фактів плагіату в уже захищених дисертаціях.

Stage 1: Подання

Надходження заяви з доказами плагіату/фабрикації від фізичної особи або рішення НАЗЯВО (Національного агентства).

Stage 2: Експертиза (до 6 місяців)

Уповноважений орган (із залученням зовнішніх експертів та програмних засобів) проводить глибокий аналіз.

Stage 3: Засідання

Відкрита частина (за участю сторін) та закрита частина (таємне голосування).

Stage 4: Рішення

Офіційне позбавлення наукового ступеня (Ph.D., Доктора наук) з публікацією на сайті протягом 5 днів. Право на апеляцію протягом 30 днів.

Gemini Notebook

Алгоритм захисту: Врегулювання конфліктів

Що робити у разі упередженого ставлення або сумнівів у справедливості оцінювання?

КРОК 1: ФІКСАЦІЯ КОНФЛІКТУ

Студент фіксує упередженість або порушення етики з боку викладача (до моменту проведення іспиту/заліку).

КРОК 2: ОФІЦІЙНА ЗАЯВА

Подання письмової заяви Декану факультету (Директору інституту) у найкоротший строк.

КРОК 3: РОЗГЛЯД (МАКС. 3 ДНІ)

Декан розглядає заяву та приймає рішення про наявність підстав для втручання.

КРОК 4: СТВОРЕННЯ КОМІСІЇ

Декан формує комісію: викладач + 2 незалежні фахівці + представник студентського самоврядування.

КРОК 5: СПРАВЕДЛИВИЙ ІСПИТ

Комісія колегіально проводить підсумковий контроль, гарантуючи об'єктивність та прозорість.

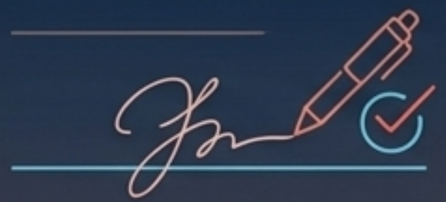
МАКС. 3 ДНІ

Gemini Notebook

Наш спільний договір

Підписуючи Декларацію про академічну доброчесність, ви обираєте репутацію.

Я усвідомлюю, що підписуючи цей документ, я беру на себе відповідальність за збереження своєї репутації та репутації Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича.
Я зобов’язуюсь не фальсифікувати, не плагіювати, об’єктивно виконувати свої обов’язки та перешкоджати проявам недоброчесності.

Ознайомитися з повним текстом Кодексу та контактами Комісії.

Презентація базується на офіційному Кодексі від 2026 року.

Gemini Notebook